BG Stone
Farvervej 1,
8800 Viborg
Danmark

Dato: 07-05-2025

Regional Udvikling
Alléen 15
4180 Sorø
Tlf.: 70 15 50 00
naturmiljo@regionsjaelland.dk
www.regionsjaelland.dk

Sagsnr:
EMN-2020-32507

Matr.nr.
4al, Kirke Hvalsø By, Kirke Hvalsø i Lejre Kommune

Sagsbehandler
Mads Bisgaard
51 73 20 54
mabis@regionsjaelland.dk

Afslag på ansøgning om tilladelse til indvinding af råstoffer på Roskildevej 28, 4330 Hvalsø matr.nr. 4al, Kirke Hvalsø By, Kirke Hvalsø i Lejre Kommune

Der har været råstofindvinding i Madelungs Grusgrav i mere end 60 år senest efter tilladelse udstedt af Lejre Kommune den 17. februar 2012. Tilladelsen udløb 17. april 2023. Ifølge tilladelsen skulle efterbehandlingen være udført senest 1 år efter indvindingens ophør – senest 17. april 2024.

Ansøgning om ny tilladelse

Region Sjælland modtog den 20. februar 2023 ansøgning fra ejer og indvinder i Madelungs Grusgrav BG Stone om en ny tilladelse til indvinding af råstoffer i Madelungs Grusgrav. Region Sjælland vurderede, at der er en råstofressource tilbage i graven, som potentielt kunne udnyttes og igangsatte på den baggrund sagsbehandling af ansøgningen om ny tilladelse. Region Sjælland håndhævede som følge af den nye sagsbehandling ikke kravet om efterbehandling, hvilket er sædvanlig praksis, da efterbehandling ville hindre eller som minimum besværliggøre videre råstofindvinding.

En afgørende forudsætning for, at regionen ikke håndhæver kravet om efterbehandling, er, at der aktivt arbejdes frem mod en ny tilladelse.

Den 8. september 2023 afgjorde regionen, at det ansøgte forudsætter forudgående miljøvurdering, og at der derfor skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Se bilag 1 – screeningsafgørelse.

Fra 2. november til 4. december 2023 forløb en høring om idéer og forslag til indholdet af miljøkonsekvensrapporten. Se bilag 2 – høringsnotat. 1. februar sendte regionen notat med afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold til BG Stone. Se bilag 3 – afgrænsningsnotat. Herefter skulle BG Stone at udarbejde miljøkonsekvensrapporten.

Region Sjælland har på trods af gentagne opfordringer ikke modtaget hverken hele eller dele af miljøkonsekvensrapporten, tidsplan for arbejdet eller dokumentation for, at der er fortaget undersøgelser i forbindelse med udarbejdelse af rapporten. Se bilag 4 – sagsforløb.

Afgørelse
Region Sjælland finder efter en samlet afvejning af de hensyn der fremgår af råstoflovens § 3, at der ikke er grundlag for at meddele tilladelse til den ansøgte råstofindvinding.

Region Sjælland meddeler hermed afslag på ansøgning om tilladelse til indvinding af råstoffer på ovennævnte ejendom. Afgørelsen er truffet i medfør af råstoflovens[1] § 7, stk. 1, e.c.

Partshøring
Udkast til denne afgørelse har været i partshøring hos BG Stone (ansøger og ejer).

BG Stone har sendt høringssvar. Høringssvaret fremgår af bilag 5. Regionens bemærkninger til høringssvaret fremgår af bilag 6.

Region Sjælland vurderer, at BG Stone er eneste part i sagen, da afgørelsens indhold kun vurderes at være til ugunst for BG Stone.

Afvejning og begrundelse for afslag
Råstofplanen
Det ansøgte areal er beliggende i Kirke Hvalsø Graveområde, som ifølge Råstofplan 2020 er reserveret til indvinding af sand, grus og sten. Indenfor råstofplanens udlagte graveområder tillægges indvinding af råstoffer særlig vægt i regionens samlede afvejning.

Råstofressourcens udnyttelse og erhvervsmæssige hensyn
Langt størstedelen af råstofferne i Madelungs Grusgrav er indvundet. Produktionen de sidste 10 år har været begrænset. Fra 2016 til 2022 er der i gennemsnit indvundet 7.000 m³ pr. år. Den tilladte indvindingsmængde er 80.000 m³ pr. år (hævet fra 50.000 m³ pr. år i 2018). I 2023 er der ikke indvundet råstoffer i graven.

Den tilbageværende ressource vurderer Region Sjælland er ca. 400.000 m³. Heraf er en stor del af ressourcen beliggende under en højspændingsmast, som derfor ikke aktuelt kan indvindes. Energinet har ingen aktuelle planer om at nedlægge masten. Derudover er der fundet arter på arealet, som er listet på habitatdirektivets bilag IV, hvilket yderligere kan reducere hele eller dele af det resterende indvindingspotentiale ligesom risiko for forureningsspredning fra den nærliggende losseplads kan begrænse muligheden for indvinding unde grundvand. Dette skulle bl.a. afklares i miljøkonsekvensrapporten. På det foreliggende grundlag vurderer Region Sjælland, at de tilbageværende råstoffer i Madelungs Grusgrav, som er mulige at udnytte, er ganske begrænsede.

Miljøbeskyttelse (Støj, vibrationer og grundvand)
Grusgraven ligger op til et større boligområde i Hvalsø By. Den aktive del af graven ligger ca. 50 meter fra de nærmeste beboelser. Region Sjælland har modtaget flere henvendelser om støj- og vibrationsgener fra produktionen. I forbindelse med miljøkonsekvensrapporten skulle det afklares, om eller hvordan produktionen kunne overholde de vejledende grænser for støj og vibrationer.

Grusgraven ligger også op til en tidligere losseplads, som er stærkt forurenet. Den ansøgte indvinding under grundvand kan medføre risiko for, at forureningen fra lossepladsen bliver spredt og medfører grundvandsforurening. Dette forhold skulle også afklares i forbindelse med miljøkonsekvensrapporten.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1230 af 20. november 2024.

Naturbeskyttelse og bilag IV arter
Dele af graven har udviklet sig til gode naturområder, som ville være omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, hvis arealerne ikke fortsat var omfattet af råstofloven. Der er tidligere registreret markfirben i graven, og regionen har efter besigtigelse den 11. maj 2023 vurderet, at store dele af graven vurderes at være potentielt yngle- og rasteområde for markfirben. Ved samme besigtigelse blev der konstateret stor vandsalamander på arealet. Markfirben og stor vandsalamander er på habitatdirektivets bilag IV, og deres yngle- og rasteområder må ikke ødelægges eller fjernes ligesom individer ikke må dræbes. Det skulle afklares i miljøkonsekvensrapporten, om indvindingen kunne udføres uden at påvirke arterne eller deres yngle/rasteområder.

Landskabelig påvirkning
Råstofindvinding medfører en væsentlig landskabspåvirkning både i indvindingsperioden og efterfølgende. Efterbehandling af en grusgrav reducerer landskabspåvirkningen og har til hensigt, at arealet kan indgå hensigtsmæssigt i den omkringliggende arealanvendelse. Der er derfor en væsentlig landskabelig interesse i, at råstofgrave færdiggraves og efterbehandles så hurtig som muligt.

Hensigtsmæssig byudvikling
Madelungs Grusgrav ligger tæt op til Hvalsø By, og udgør i dag en barriere for, at byen kan udvikles mod sydøst. Efterbehandling af graven ville derimod give gode muligheder for, at arealet kan indgå i byudviklingen på den ene eller anden måde. Lejre Kommune har udtrykt ønske om, at hele eller dele af arealet kunne anvendes som rekreativt område. Der er således en væsentlig byudviklingsmæssig interesse i, at råstofindvindingen ikke forlænges unødigt, men at graven færdiggøres og efterbehandles så hurtig som muligt.

Samlet afvejning
Efter en samlet afvejning af de hensyn der fremgår af råstoflovens § 3 finder Region Sjælland, at der ikke er grundlag for at meddele tilladelse til fortsat råstofindvinding i Madelungs Grusgrav som ansøgt.

Indvindingen i graven har de sidste 10 år væres ganske begrænset. Den tilbageværende råstofmænge i graven er ligeledes relativt begrænset. Derudover er det usikkert, hvor stor en del af den resterende råstofmængde, som kan udnyttes grundet risiko for støj- og vibrationsgener, risiko for grundvandsforurening og risikoen for påvirkning af beskyttede dyrearter. Disse forhold skulle belyses i miljøkonsekvensrapporten før Region Sjælland kunne tage stilling til en eventuel tilladelse.

Region Sjælland har gentagne gange spurgt til arbejdet med miljøkonsekvensrapporten og efterspurgt delafsnit, undersøgelser og tidsplan for færdiggørelse af rapporten uden at have modtaget nogen af delene. Region Sjælland må på det grundlag konstatere, at ansøger ikke arbejder målrettet med miljøkonsekvensrapporten.

Gravens bynære beliggenhed gør, at der samtidig er væsentlige landskabelige og byudviklingsmæssige interesser i, at graven afsluttes og efterbehandles hurtigst muligt.

I lyset af den begrænsede indvinding de sidste ti år, den begrænsede restressource og store usikkerhed omkring muligheden for at udnytte denne restressource vurderer regionen, at hensyn til natur- og miljøbeskyttelse, landskabelige interesser og hensigtsmæssig byudvikling i dette tilfælde vejer tungere end hensynet råstofressourcens udnyttelse og erhvervsmæssige hensyn.

Nærmere om afgørelsestidspunktet og grundlaget herfor
Henset til, at Region Sjælland trods af gentagne opfordringer ikke har modtaget, hverken hele eller dele af miljøkonsekvensrapporten, tidsplan for arbejdet eller dokumentation for, at der er fortaget undersøgelser i forbindelse med udarbejdelse af rapporten sammenholdt med det ovenfor anførte, vurderer Region Sjælland, at der på dette tidspunkt kan træffes afgørelse i sagen uanset, at der ikke foreligger en miljøkonsekvensrapport på afgørelsestidspunktet.

Region Sjælland har herved lagt vægt på, at det efter almindelige forvaltningsretlige principper kan tillægges en part processuel skadevirkning, såfremt parten ikke på rimelig vis medvirker til sagens oplysning.

Region Sjælland vurderer i den konkrete sag, at BG Stone skal tillægges processuel skadevirkning. Regionen har ved vurderingen lagt vægt på, at sagsbehandlingen i kraft af ansøgningen sker på initiativ fra BG Stone. Endvidere følger det af miljøvurderingsloven, at det er ansøger som skal udarbejde en miljøkonsekvensrapport. Regionen bemærker i den forbindelse, at BG Stone ikke har påklaget regionens afgørelse om pligt til miljøvurdering til Miljø-og Fødevareklagenævnet. Regionen har desuden lagt vægt på den manglende fremdrift i denne del af sagen, uanset at regionen ved adskillige lejligheder har opfordret BG Stone til at færdiggøre miljøkonsekvensrapporten. Endelig har regionen lagt vægt på, at hensyn til natur- og miljøbeskyttelse, landskabelige interesser og hensigtsmæssig byudvikling i dette tilfælde vejer tungere end hensynet råstofressourcens udnyttelse og erhvervsmæssige hensyn og tilsiger, at der træffes afgørelse på dette tidspunkt i sagen. Regionen har herved lagt særlig vægt på den begrænsede indvinding de sidste ti år, den begrænsede restressource og store usikkerhed omkring muligheden for at udnytte denne.

Samlet vurderer regionen således, at det er i overensstemmelse med det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip, at der træffes afgørelse i sagen uanset, at der ikke indgår en miljøkonsekvensrapport i grundlaget for afgørelsen. Regionen har i den forbindelse vurderet, at det ikke er tilstrækkeligt at henlægge sagen, idet det unødigt ville forsinke en afslutning af graven og dermed forlænge de negative konsekvenser graven har for de landskabelige interesser og mulighederne for byudvikling.

Klagevejledning
Afgørelsen efter råstofloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsen er meddelt, eller offentligt bekendtgjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede
- Adressaten for afgørelsen.
- Offentlige myndigheder.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- Enhver med en individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID/MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til rette myndighed. Hvis myndigheden fastholder afgørelsen, sender myndigheden klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som herefter beslutter om, du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget.

Et indbetalt klagegebyr tilbagebetales, hvis

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Nævnenes Hus´ hjemmeside.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal sag anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen, jf. råstoflovens § 43. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Venlig hilsen

Mads Bisgaard
Chefkonsulent, Miljøplanlægger

Region Sjælland
Regional Udvikling
Alleen 15, 4180 Sorø

Kopi af afgørelsen er sendt til:

- Lejre Kommune rubje@lejre.dk
- Naturstyrelsen Vestsjælland nst@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening i Lejre Kommune, Lejre@dn.dk
- Friluftsrådet fr@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet Kreds Roskilde (Greve, lejre, Roskilde, Solrød): roskilde@friluftsraa-det.dk
- Lindevej 3, 4330 Hvalsø
- Roskildevej 26A, 4330 Hvalsø
- Skovvej 19, 4330 Hvalsø
- Skovvejsgruppen – Skovvej 15E, 4330 Hvalsø
- Bøgevej 16, 4330 Hvalsø
- Grundejerforeningen Lillegården i Hvalsø
- Grundejerforeningen Skovvej 15a-b
- Hvalsø Byforum
- Energinet

Bilag

1. Screeningsafgørelse
2. Høringsnotat
3. Afgrænsningsnotat
4. Sagsforløb
5. Partshøringssvar fra BG Stone
6. Region Sjællands bemærkninger til partshøringssvar fra BG Stone

Behandling af personoplysninger
I forbindelse med regionens behandling af sagen kan der ske behandling af personoplysninger. Ifølge persondataloven har den person, som oplysningerne vedrører ret til indsigt i disse oplysninger. Se mere om persondataloven og rettigheder efter loven på www.datatilsynet.dk

VVM-screening af

RÅSTOFINDVINDING

Madelungs Grusgrav

Roskildevej 28, 4330 Hvalsø.

VVM-screening af ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på

Matr. nr. 4al Kirke Hvalsø By, Kirke Hvalsø Lejre Kommune.

Roskildevej 28, 4330 Hvalsø

Dato: 08.09.2023

REGION SJÆLLAND

– vi er til for dig

Oversigt

Roskildevej 28, 4330 Hvalsø. Matr. nr. 4al Kirke Hvalsø By, Kirke Hvalsø i Lejre Kommune.

Sagsnummer EMN-2020-32507

Ansøger			
Navn:	BG Stone A/S		
CVR-nr.:	2901331		
Adresse:	Fabriksvej 12, 1 sal		
Kontakt:	Regnar Bjerre		
Telefon:	60128822	E-mail:	regnar.bjerre@bgstone.dk

Indvinder			
Navn:	BG Stone A/S		
CVR-nr.:	2901331		
Adresse:	Fabriksvej 12, 1 sal		
Kontakt:	Regnar Bjerre		
Telefon:	60128822	E-mail:	regnar.bjerre@bgstone.dk

Ejer			
Navn:	BG Stone A/S		
CVR-nr.:	2901331		
Adresse:	Fabriksvej 12, 1 sal		
Kontakt:	Regnar Bjerre		
Telefon:	60128822	E-mail:	regnar.bjerre@bgstone.dk

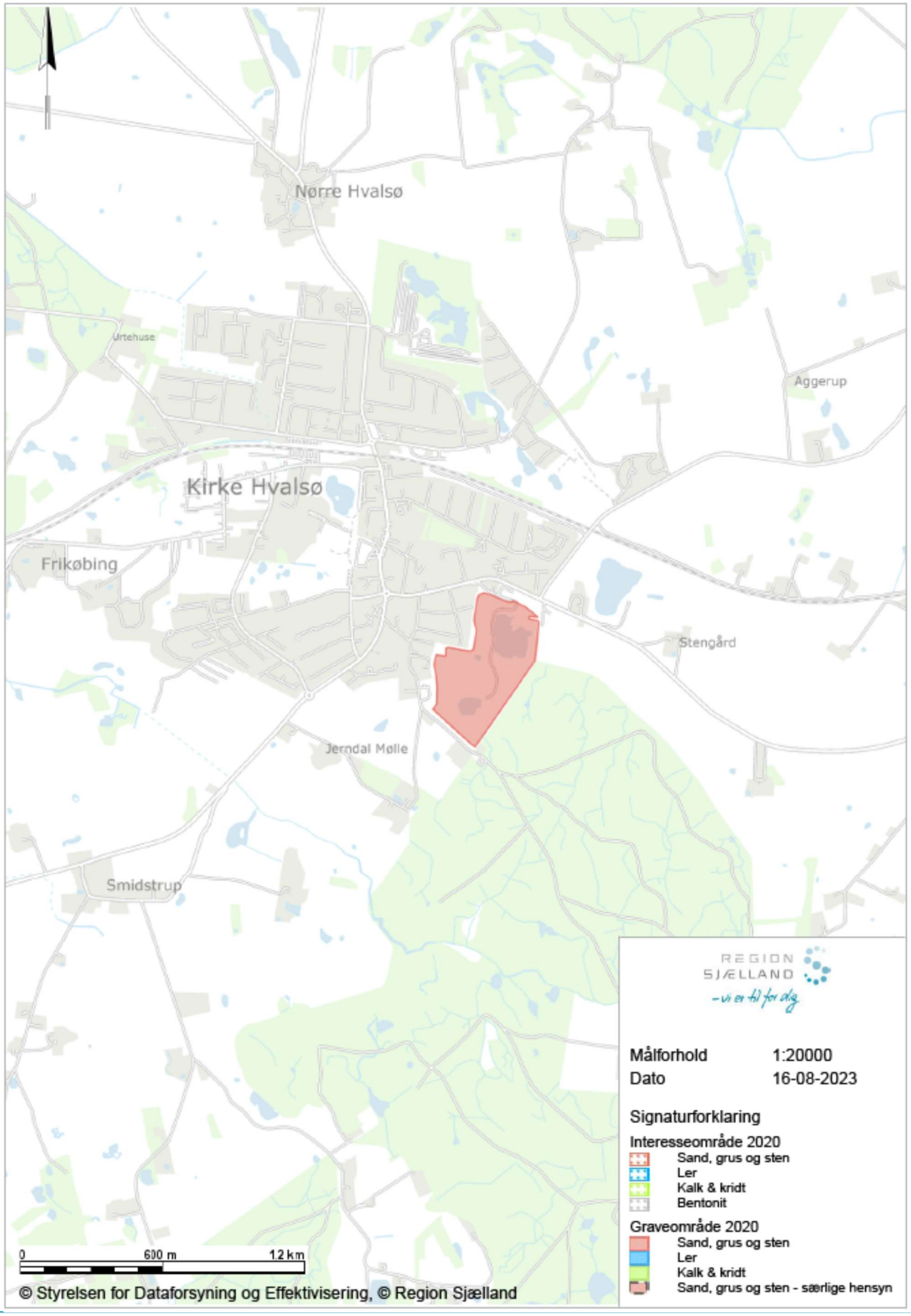
Nørre Hvalsø
Urtehuse
Aggerup
Kirke Hvalsø
Frikøbing
Stengård
Jerndal Mølle
Smidstrup
0
600 m
1.2 km
© Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, © Region Sjælland
REGION SJÆLLAND
– vi er til for dig
Målforhold 1:20000
Dato 16-08-2023
Signaturforklaring
Interesseområde 2020
Sand, grus og sten
Ler
Kalk & kridt
Bentonit
Graveområde 2020
Sand, grus og sten
Ler
Kalk & kridt
Sand, grus og sten - særlige hensyn

Indhold

1 AFGØRELSE FRA REGION SJÆLLAND 6

1.1 MILJØVURDERING AF KONKRETE PROJEKTER (VVM) 6

2 GRUNDLAG FOR TILLADELSEN 7

2.1 ANSØGNINGEN 7
2.2 UDTALELSER 7
2.2.1 Høring af myndigheder og sagens parter 7
2.2.2 Partshøring og orientering om udkast til afgørelse 7

3 REGIONENS BEHANDLING AF SAGEN 9

3.1 RÅSTOFPLANEN 9
3.2 OM SCREENINGEN FOR PLIGT TIL MILJØVURDERING - VURDERING AF VIRKNING PÅ MILJØET (VVM) 9
3.3 REGION SJÆLLANDS AFGØRELSE OM MILJØVURDERINGSPLIGT 9

4 OFFENTLIGGØRELSE OG KLAGEVEJLEDNING 10

4.1 KLAGEVEJLEDNING 10
4.2 ORIENTERING 11

Bilag

1. Oversigtskort
2. Screeningsskema
3. VVM ansøgningsskema
4. Høringssvar fra Lejre kommune
5. Besigtigelsesnotat

1 Afgørelse fra Region Sjælland

1.1 Miljøvurdering af konkrete projekter (VVM)

Region Sjælland har vurderet, at det ansøgte projekt om tilladelse til en årlig indvinding af 80.000 m^3 sand, grus og sten, hvoraf de 50.000 m^3 skal indvindes under grundvandsspejlet på i alt 16,8 ha af matr.nr. 4al Kirke Hvalsø By, Kirke Hvalsø i Lejre Kommune jf. oversigtskort på bilag 1, kan medføre væsentlige påvirkning af miljøet.

Samtidig har regionen vurderet, at det ansøgte projekt, kan påvirke Natura-2000 området "Hejede Overdrev, Valborup Skov og Valsølille Sø (146)", og at projektet medfører risiko, beskadigelse/ødelæggelse af yngle- /rasteområder for dyrearter, der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV[1].

Region Sjælland afgør derfor, at der skal udarbejdes en miljøvurdering (miljøkonsekvensrapport)[2], som også omfatter konsekvensvurdering i forhold til Natura-2000 området og bilag IV arter forud for, at ansøgningen kan behandles efter råstofloven m.v.

Screeningsskema og Natura 2000- og habitatvurderingen fremgår af bilag 2.

[1] BKG nr. 2091 af 12. november 2021. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, § 6, stk. 1, § 7, stk. 3, nr. 1, og stk. 13, nr. 1 og § 10, stk. 1.

[2] LBK nr. 1976 af 27. oktober 2021. Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) §§ 17, stk. 2, og 21.

2 Grundlag for afgørelsen

2.1 Ansøgningen

- VVM-ansøgningsskema af 15.12.2022 (bilag 3).
- Råstofansøgningsskema med bilag af 20.02.2023.
- Besigtigelsesnotat (bilag 5).

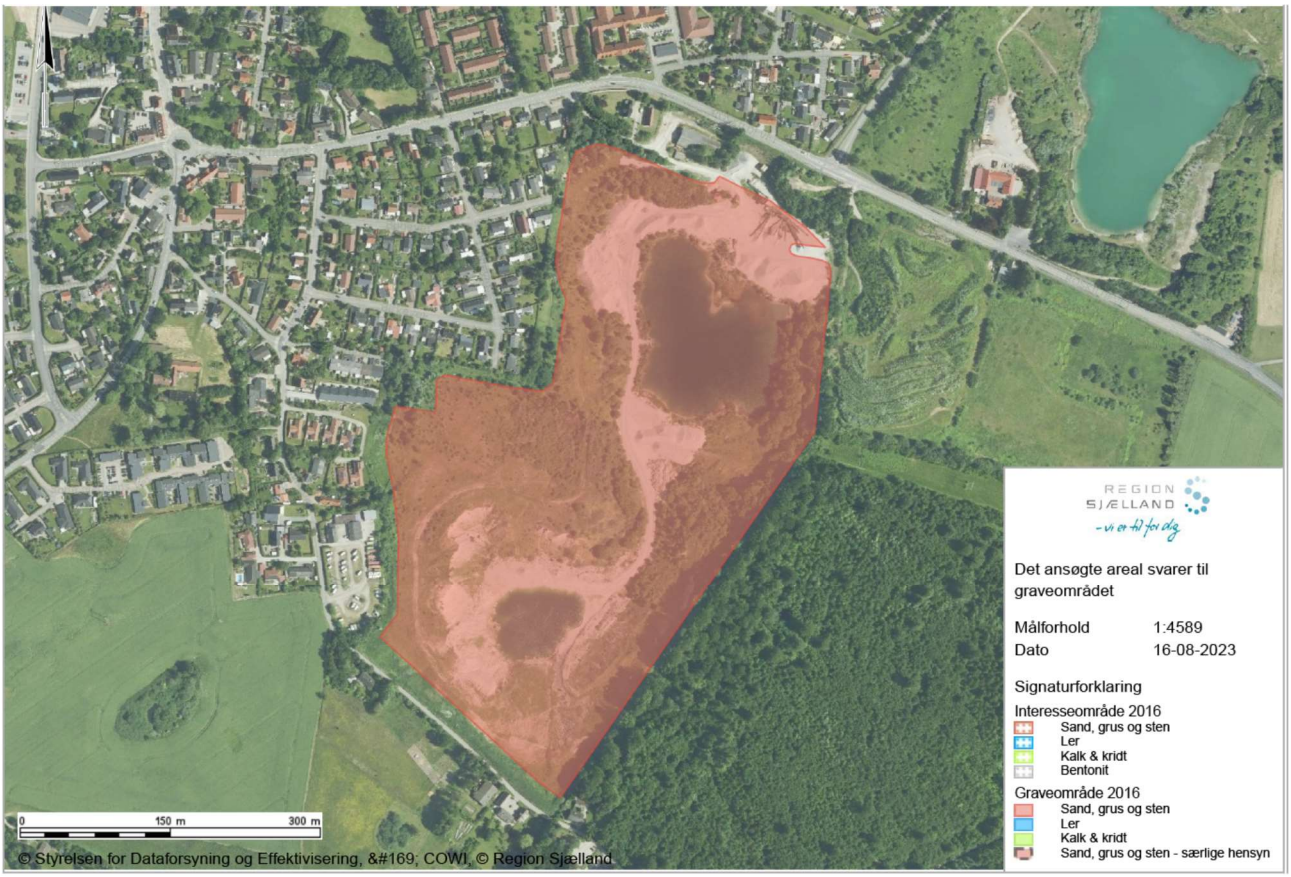

2.2 Udtalelser

2.2.1 Høring af myndigheder og sagens parter

Ansøgningsmaterialet har været sendt i høring til følgende:

- Lejre Kommune

Høringssvar fra Lejre Kommune er vedlagt som bilag 4.

2.2.2 Partshøring og orientering om udkast til afgørelse

Udkast til VVM-screeningsafgørelse er udsendt i partshøring til:

- Ansøger

Region Sjælland har vurderet, at ansøger er eneste part i sagen, da afgørelsen om miljøvurderings-pligt kun er til ugunst for ansøger.

Derudover sendes udkastet til afgørelse til orientering til:

- Lejre Kommune

Region Sjælland har ikke modtaget bemærkninger i forbindelse med partshøringen.

3 Regionens behandling af sagen

3.1 Råstofplanen

Gravearealet er beliggende i Kirke Hvalsø Graveområde, som ifølge Råstofplan 2016 er reserveret til indvinding af sand, grus og sten.

3.2 Om screeningen for pligt til miljøvurdering - Vurdering af Virkning på Miljøet (VVM)

Et råstofprojekt omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 må ikke påbegyndes, før Region Sjælland skriftligt har meddelt bygherren, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. miljøvurderingslovens § 16 (og der herudover er meddelt de øvrige nødvendige tilladelser, herunder tilladelse efter råstofloven).

Region Sjælland skal derfor, jf. miljøvurderingslovens §§ 21 og 22, screene projektet for pligt til miljøvurdering. Her træffer Region Sjælland afgørelse om hvorvidt projektet på grund af dets art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet. Der er i givet fald pligt til miljøvurdering af projektet (miljøkonsekvensrapport). Ansøger har udfyldt et ansøgningsskema, som Region Sjælland har brugt som udgangspunkt for den screening, der skal tilvejebringe nødvendig viden til afgørelse af, hvorvidt projektet er VVM-pligtigt.

Regionens vurderingen af projektets mulige miljøpåvirkninger fremgår af bilag 2 "screeningsskema".

3.3 Region Sjællands afgørelse om miljøvurderingspligt

Region Sjælland har vurderet projektet ud fra kriterierne på miljøvurderingslovens bilag 6. Regionen vurderer, at den ansøgte råstofindvinding kan medføre væsentlig påvirkning af grundvandet, yngle- og rasteområder for bilag IV arter, det nærliggende Natura-2000 område og i form af støjpåvirkning. Samlet set vurderer Region Sjælland, at den ansøgte råstofindvinding kan medføre væsentlig påvirkning af miljøet. Disse forhold skal afklares nærmere før Region Sjælland kan vurdere, om der er grundlag for en tilladelse til råstofindvinding.

Region Sjælland afgør på den baggrund og med hjemmel i miljøvurderingslovens §21, at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport forud for en eventuel tilladelse til råstofindvinding.

4 Offentliggørelse og klagevejledning

4.1 Klagevejledning

Screening for pligt til udarbejdelse af en miljøvurdering (VVM) er foretaget efter miljøvurderingslovens § 21.

Afgørelsen kan påklages inden 4 uger fra den er offentliggjort.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettiget er:

- Enhver, der har en retlig interesse i sagens udfald.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.
- Miljøministeren.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til rette myndighed. Hvis myndigheden fastholder afgørelsen, sender myndigheden klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen.

Et indbetalt klagegebyr tilbagebetales, hvis

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Nævnenes Hus´ hjemmeside.

Rettidig klage efter miljøvurderingslovens § 49, stk. 1 har ikke opsættende virkning for udnyttelse af afgørelsen medmindre, Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Der kan klages over retslige spørgsmål.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal sag anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen, jf. Miljøvurderingslovens § 54, stk. 1. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsen.

4.2 Orientering

Kopi af afgørelsen er sendt til:

- Lejre Kommune
- Naturstyrelsen Midtsjælland
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening i Lejre Kommune, Lejre@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Roskilde Museum, roskildemuseum@romu.dk
- Friluftsrådet fr@friluftsrådet.dk
- Friluftsrådet Kreds Roskilde (Greve, lejre, Roskilde, Solrød): roskilde@friluftsraadet.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, fortidsminder@slks.dk

Derudover orienteres øvrige høringsparter jf. afsnit 2.2.2

Høringsnotat fra idéfase

Råstofindvinding ved Hvalsø

Dato: 01-02-2024

Regional Udvikling
Miljø & Ressoucer
Alléen 15
4180 Sorø
Tlf.: 70 15 50 00
naturmiljo@regionsjaelland.dk
www.regionsjaelland.dk

Sagsnr:
18/00199

Sagsbehandler
Mads Bisgaard
51 73 20 54
mabis@regionsjaelland.dk

Indledning

Region Sjælland har 02/11 2023 – 04/12 2023 afholdt idéfase med indkaldelse af idéer og forslag til indholdet af miljøvurderingen af den ansøgte fornyelse af tilladelsen til råstofindvinding i Madelungs Grusgrav ved Hvalsø.

Region Sjælland har modtaget i alt 11 høringssvar.

Region Sjælland har listet de emner som fremgår af høringssvarene. Under hvert emne er der medtaget udklip af høringssvarene, som repræsenterer de holdninger/idéer og forslag, som er fremkommet indenfor det enkelte emne. Derudover fremgår det under hvert emne, hvilke andre høringssvar, som også indeholder bemærkninger til dette emne.

Region Sjællands bemærkninger til de indkomne høringssvar fremgår under hvert emne, herunder hvorvidt emnet bliver omfattet af miljøkonsekvensvurderingen.

Indhold

Høringssvar 3
Emner 4
Anvendelse af arealet efter råstofindvinding 4
Afslutning af indvindingen 5
Risiko for forurening fra losseplads 5
Støj 6
Støv 7
Natur og beskyttede arter 7
Grundvand 8
Driftstider 9
Graveafstande 9
Trafik 9
Vibrationer 10
Tilsyn 10
Luftforurening 11
Borgerinddragelse 11

Høringssvar

1. Lindevej 3, 4330 Hvalsø
2. Roskildevej 26A, 4330 Hvalsø
3. Skovvej 19, 4330 Hvalsø
4. Bøgevej 16, 4330 Hvalsø
5. Skovvejsgruppen, Skovvej, 4330 Hvalsø
6. Grundejerforeningen Lillegården i Hvalsø
7. Grundejerforeningen Skovvej 15a-b, 4330 Hvalsø
8. Hvalsø Byforum
9. Danmarks Naturfredningsforening Hvalsø
10. HOFOR
11. Miljøstyrelsen

Emner

Anvendelse af arealet efter råstofindvinding

3 - Biodiversiteten vil øges når gravning ophører, det bør derfor være et mål at fremskynde efterbehandlingsprocessen både for flora, fauna og mennesker og skabe et sammenhængende naturområde til Bistrup-skovene.

5 - Vi gør opmærksom på at den gentagne ønskede forlængelse af gravningstilladelsen er en stor social belastning for nærmiljøet og begrænsning for de rekreative muligheder for hele området, der igen kommer i en udsættelsestilstand.

Her skal vi gøre opmærksom på at graveplanen i den indgivne ansøgning alene er mulig hvis højspændingsmasten i graven fjernes, hvilket giver en væsentlig risiko for at udgravningen trækkes i langdrag, da der så vidt vi ved ikke er aktuelle planer om dette.

5 - De meget begrænsede råstofressourcer der er tilgængelige her kommer med høj pris både socialt, rekreativt og for naturen. Primært fordi BG Stone ikke har vist nogen reel interesse for at drifte grusgraven i den 15 års periode de har drevet den. Dermed holdes hele området suspenderet fra at overgå til udyrket areal jf. kravet i den nuværende tilladelse.

6 - Genetablering og efterbehandling af området efter afslutning af udvinding, herunder hvordan det afspejler Lejre kommunes ønsker til området

7 - Lokale aktører har udarbejdet fagligt højt kvalificerede visionære forslag til, hvordan området kunne udnyttes som et aktivitets- og naturoplevelsesområde for både lokale og turister. Det bør undersøges, hvilke sociale, sundhedsmæssige og oplevelsesøkonomiske potentialer, som Lejre Kommune og regionen frasiger sig mulighed for at realisere gennem en forlængelse af gravetilladelsen.

8 - Hvalsø Byforum appellerer til at BG Stone rækker ud til lokalbefolkningen, der i så mange år har måtte leve med at have en grusgrav i deres baghave: dette kunne blandt andet gøres ved at efterbehandlingsplanen afspejler Lejre Kommune og lokalbefolkningens ønsker om et rekreativt naturområde.

Region Sjælland bemærkninger

Region Sjælland er enig i, at der er store rekreative og naturmæssige muligheder i arealet, når råstofindvindingen er afsluttet. Region Sjælland har derfor forståelse for ønsket om, at benytte arealet til rekreative og naturmæssige formål.

Sideløbende med miljøvurderingen har Region Sjælland dialog med BG Stone og Lejre Kommune, hvor fokus bl.a. at finde løsninger, der sikrer en hurtig afslutning af råstofaktiviteterne, så arealet kan overgå til anden anvendelse.

Miljøvurderingen skal kun afdække miljøkonsekvenser ved den ansøgte råstofindvinding. Den efterfølgende anvendelse af arealet er derfor ikke et emne, der skal belyses i miljøkonsekvensrapporten.

Afslutning af indvindingen

3 - Konsekvenser ved en hurtig og langsom udvinding

7 - Området har i årtier figureret som kommende rekreativt område i daværende Hvalsø Kommune og nu Lejre Kommunes kommuneplan. Frustrationerne hos borgerne er derfor store hver gang, grusgravens ejere alligevel får lov til at grave 10 år mere. I hver ny graveperiode konstaterer vi, at udgravningen ligger stille i flere år ad gangen, hvilket fører til en ny forlængelse af gravetilladelsen for endnu en 10 årig periode. Det bør undersøges, hvad den usikre tidshorisont, langsomme udgravning og gentagne forlængelser med en 10 årig tidshorisont betyder for den gensidige tillid og respekt mellem borgere, kommune, region og ansøger. Det kunne undersøges, hvordan en fx 2-3 årig afsluttende forlængelse kunne sikre en tilfredsstillende løsning for alle parter.

Region Sjælland bemærkninger

Region Sjælland er enig i, at indvindingshastigheden de sidste 10 år har været utilfredsstillende. Region Sjælland lægger vægt på, at råstofindvinding foretages kontinuerligt, og at råstofindvindingen og efterbehandling fortages hurtigst muligt under hensyn til de produktionsmæssige og afsætningsmæssige forhold.

Region Sjælland har i afgrænsningsnotatet fastlagt, at der i miljøkonsekvensrapporten skal beskrives og vurderes et alternativ, hvor indvindingen afsluttes i løbet af 2-4 år.

Derudover vil Region Sjælland i forbindelse med en eventuel tilladelse vurdere, hvilke vilkår der skal fastsættes for at sikre, at råstofindvindingen bliver afsluttet.

Risiko for forurening fra losseplads

1 - Det synes meget uhensigtsmæssigt og stærkt bekymrende med indvinding under grundvandsspejl, da det sandsynligvis kan resultere i at noget af perkolatet ikke bliver opsamlet og behandlet korrekt, hvorved en forurening af jord, grundvand og nærtliggende overfladevand kan blive resultatet.

8 - Området ligger helt op til en gammel losseplads/deponi mod øst. Den ansøgte råstofindvinding under grundvandsspejl må forventes at medføre ændringer i grundvandsstrømningen. Det skal derfor undersøges, om indvindingen kan medføre spredning af forureningen i deponiet til potentielle grundvandsressourcer.

8 - Hvalsø Byforum antager at der skal udstedes en ny vandindvindings tilladelse og er stærkt bekymrede for udsigten til et vandforbrug på 25.000 m3 vand om dagen, som det fremgår af ansøgningen. Hvis der er den mindst risiko for at grundvandsindvinding kan medføre forøget forurening fra depotet bør fokus i særdeleshed rettes mod at få belyst, hvor vidt det sekundære grundvand er i kontakt med det primære, hvorfra der netop indvindes drikkevand af flere vandværker.

10 - Området ligger helt op til en gammel losseplads mod øst. Den ansøgte råstofindvinding under grundvandsspejl kan medføre ændringer i grundvandsstrømningen. Det skal derfor undersøges, om indvindingen kan medføre spredning af forureningen i lossepladsen."

Det ansøgte areal, Madelungs Grundgrav ligger i det overlappende indvindingsopland til både HOFORs Hule Mølle og Ledreborg kildepladser. Indvindingsoplandene fremgår bla. af den statslige grundvandskortlægning.

HOFOR lægger derfor stor vægt på, at råstofgravningen ikke kan komme til at sprede forurening fra Stengårdens Losseplads og ser derfor frem miljøkonsekvensrapportens vurdering af risikoen for forureningsspredning ved gravning under grundvandsspejlet.

11 – Det bør sikres, at aktiviteterne i graveområdet ikke kan beskadige bundmembranen i affaldsdeponiet af 1/8 – 1990, idet der ses en kraftig højdeforskel mellem affaldsdeponiet og grusgraven.

Det bør vurderes, om der kan ske ændringer i grundvands-strømningsforholdene, der kan påvirke strømningsretning omkring affaldsdeponiet af 1/8 – 1990, og at disse i givet fald ikke vil påvirke muligheden for perkolatopsamling i deponiet.

Der er konstateret dannelse af lossepladsgas på affaldsdeponiet af 1/8 - 1990. Det bør derfor undersøges, om det vil kunne påvirke driften af grusgraven.

Region Sjælland bemærkninger

I miljøkonsekvensrapporten skal det undersøges, om råstofindvindingen kan medføre grundvandssænkning eller ændringer i grundvandsstrømningen, som kan betyde spredning af forureningen fra lossepladsen. Det skal også vurderes, om råstofindvindingen kan påvirke bundmembranen i lossepladsen.

Region Sjælland vurderer ikke, at lossepladsgas kan påvirke driften af graven eller omvendt, da den resterende og ansøgte indvinding ligger midt i graven mere end 100 meter fra skel til lossepladsen.

Angivelsen i ansøgningen af et vandforbrug på 25.000 m³ pr. døgn er en fejl. Det korrekte er 250 m³ pr. døgn. Det er Lejre Kommune, som vurderer en evt. tilladelse til vandindvinding efter vandforsyningsloven.

Støj

4 - Som naboer til graven har vi tidligere været meget generet af støv og støj fra arbejdet i graven, og vi håber derfor, at dette punkt tages meget alvorligt.

5- Vedr. støj og støv vil vi gøre opmærksom på, at Graven ikke på noget tidspunkt har indvundet grus i en mængde som ønskes (og har være tilladt i den nuværende tilladelse), hvorfor henvisning til en historisk opfattelse af at gravningen ikke har medført gener ikke kan anvendes.

Region Sjælland bemærkninger

I forbindelse med miljøkonsekvensrapporten skal der udarbejdes en støjberegning, som skal omfatte råstofgraven i fuld drift. Støjberegningen skal dokumentere, at driften i graven overholder de vejledende støjgrænser.

I en eventuel tilladelse vil der blive fastsat vilkår om, at de vejledende støjgrænser overholdes.

Støv

4 - Som naboer til graven har vi tidligere været meget generet af støv og støj fra arbejdet i graven, og vi håber derfor, at dette punkt tages meget alvorligt.

5- Vedr. støj og støv vil vi gøre opmærksom på, at Graven ikke på noget tidspunkt har indvundet grus i en mængde som ønskes (og har være tilladt i den nuværende tilladelse), hvorfor henvisning til en historisk opfattelse af at gravningen ikke har medført gener ikke kan anvendes.

Region Sjælland bemærkninger

I miljøkonsekvensrapporten skal støvpåvirkning fra råstofgraven, bl.a. oplag af råstoffer og intern trafik vurderes ligesom potentielle støvbegrænsende tiltag.

I en eventuel tilladelse vil der også blive fastsat vilkår om begrænsning af støv.

Natur og beskyttede arter

4 – Ud over de markfirben og vandsalamandre, der nævnes i indkaldelsen til ideer og forslag, vil jeg gøre opmærksom på, at arealet med de to søer og vandhullet, også er habitat for frøer og snoge, som i Danmark er beskyttede arter. Jeg vil lægge op til, at disse arter også indgår i vurderingen.

8 - Der har i graveområdet ikke været reel udvinding af råstoffer de sidst 3-4 år. I denne periode er der registreret beskyttede bilag 4 arter på arealet - stor vandsalamander og markfirben. Der er ikke foretaget reelle undersøgelser af flora og fauna i området, men de nævnte bilag 4 arter indikerer, at området er "vokset" til beskyttet naturområde (§3), og derfor mener Hvalsø Byforum, at arternes leveområder skal kortlægges, og eventuel påvirkning af flora og fauna skal kortlægges. Hvalsø Byforum opfordrer i den forbindelse også til, at der i særdeleshed screenes for arter som fx strandtusse, hasselmus og flagermus. Årsagen skal ses i lyset af den umiddelbare nærhed af Bidstrup Skovene. I Bidstrup skovene findes kendte lokaliteter for Hasselmus og flere flagermusearter, som uproblematisk kan have indvandret i råstofgraven, hvor området og efterladte produktionsfaciliteter udgør meget egnede levesteder for disse arter.

8 - Arealet ligger helt op til Natura-2000 området "Hejede Overdrev, Valborup Skov og Valsølille Sø. Det skal undersøges, om projektet vil påvirke arter eller naturtyper, som området er udpeget for.

Det Hvalsø byforums ønske hvis der er påvirkning, at det vurderes om der skal laves en habitatvurdering.

9 – Der er fund af bilag 4-arter i graven og dens nærområder på ejendommene, sådet vil kunne påvirke alle arter negativt, såfremt Region Sjælland giver BG Stone tilladelse til yderligere 10 års grusgravning.

Region Sjælland bemærkninger

Arter på habitatdirektivets bilag IV er strengt beskyttede, og der kan som udgangspunkt ikke gives tilladelse til yderligere råstofindvinding, hvis råstofindvindingen vil medføre ødelæggelse af yngle- eller rasteområde for bilag IV arter, eller at individer bliver slået ihjel.

Derfor skal området eftersøges for bilag IV arter, og det skal vurderes, om arealet udgør yngle- eller rasteområde for bilag IV arter i forbindelse med miljøkonsekvensrapporten. Hvis der er bilag IV arter på området og/eller yngle- eller rasteområder for bilag IV arter, skal det vurderes, om råstofindvindingen kan ske på en måde, som sikrer, at bilag IV arter ikke bliver slået ihjel, og at der ikke sker ødelæggelse af yngle- eller rasteområder.

Arter, som ikke er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, vil normalt ikke være til hinder for råstofindvinding. Der er derfor ikke krav om, at miljøkonsekvensrapporten skal omfatte undersøgelse af øvrige arter.

Grundvand

5 - Udover risiko for forurening fra nabogrundens depotområde er vi generelt meget bekymrede for den store gravning under grundvandsspejl. Den udvikling vi har med forringelse af vores grundvand generelt i Danmark må give anledning til betænkeligheder ved at blotlægge endnu en stor del af vores grundvand i et kildeområde og bør belyses separat i vand undersøgelsen.

Region Sjællands bemærkninger

Normalt udgør råstofindvinding ikke en væsentlig forureningsrisiko. I en eventuel tilladelse vil Region Sjælland fastsætte en række vilkår til forebyggelse af forurening, bl.a. om håndtering og opbevaring af brændstof. Derudover er der varigt vilkår om, at der ikke må anvendes gødning og pesticider på arealet, hvilket varigt reducerer risikoen for forurening af grundvandet fra arealet.

Driftstider

2 - Da vi er nærmeste nabo til grusgraven og deler adgangsvej, vil vi være meget kede af, hvis der er tung trafik i weekenden.

På almindelige arbejdsdage er det ikke et problem, men både støjgener og støvgener vil vi gerne spares for i weekenden.

Region Sjællands bemærkninger

Udover hverdage er der søgt om tilladelse til udlevering og læsning af råstoffer 08:00 – 14:00 om lørdagen. Udlevering og læsning vil støje betragteligt mindre end fuld drift.

Der er praksis for, at give tilladelse til, at grusgrave også har åbent om lørdagen.

Regionens erfaring er, at de fleste grusgrave langt fra har åbent alle lørdage.

Graveafstande

5 - I forbindelse med den store grundvandssø bør det dokumenteres at dette arbejde kan udføres inde for de gældende afstande til skel/ veje og beboelse samt hældninger på skråninger. Dette synes ikke umiddelbart muligt mod skoven.

8 - Der ikke noget der tyder på at det vil blive en realitet at elmasten, der står central i grusgraven fjernes. Region Sjælland vil så igen om 10 år skulle behandle endnu en ansøgning om forlængelse af en gravetilladelse der ikke er udnyttet. Hvis der gives tilladelse til gravning og masten ikke fjernes, ønskes det belyst hvor meget der reelt kan graves over og evt. under grundvand uden at man øger risikoen for jordskred, erosion og grundvandssænkning som følge af grusgravsindvindingen i forholdt til mast, skov og bygninger.

Region Sjællands bemærkninger

Region Sjælland fastsætter i en evt. tilladelse vilkår for, hvor tæt der må graves på veje, skel, beboelser mv. Region Sjælland fører tilsyn med, at afstandene ikke overskrides.

Region Sjælland har stort fokus på, at råstofindvindingen i graven skal afsluttes, se også punktet "Anvendelse af arealet efter råstofindvinding". Hvorvidt der kan ske fjernelse af masten er op til en forhandling mellem energinet og BG Stone.

Trafik

6 - Belastning af Skovvej under udvindingsperioden.

8 - Hvalsø Byforum ønsker analyser af konsekvenserne ved øget tung trafik i området, samt mulige foranstaltninger for at sikre trafiksikkerheden. Vurderingen bør også indeholde potentielle forstyrrelser i offentlig transport og skoleveje.

Region Sjællands bemærkninger

I miljøkonsekvensrapporten skal konsekvenser af den øgede lastbiltrafik til og fra graven som følge af den ansøgte råstofindvinding vurderes.

Trafikken til og fra graven går ad Roskildevej, og vil ikke have betydning for Skovvej. Skovvej vil heller ikke på anden måde blive påvirket af indvindingen, da der fastsættes graveafstande i en evt. tilladelse, som sikrer, at indvindingen ikke vil kunne påvirke vejen.

Vibrationer

4 - Jeg vil dog kraftigt opfordre til, at knusning af sten foretages andre steder end i Madelungs Grusgrav. Støv, støj og jordrystelser fra dette arbejde er en voldsom gene og belastning for vores børn.

Region Sjællands bemærkninger

I miljøkonsekvensrapporten skal det vurderes, hvorvidt sortering og knusning kan medføre vibrationer til gene for omkringboende. Det skal samtidig vurderes, om eventuelle vibrationer kan medføre skade på nærliggende bygninger.

Hvis der skal kunne knuses sten i grusgraven skal denne aktivitet overholde de vejledende støjgrænser på linje med andre aktiviteter, og det skal dokumenteres gennem en støjberegning. Støvdannelse skal begrænses, og støv må ikke være til væsentlig gene for omkringboende. Det vil være en vilkår i en evt. tilladelse.

Tilsyn

3 - I forbindelse med BG Stones tidligere gravninger mod øst og sydøst op mod skoven, har det været tydeligt at virksomheden har gravet meget tæt på deres afgrænsning til skel og beboelse og i nogle tilfælde overskredet denne ifølge tilladelsen. Vi er derfor bekymret for at dette vil gentage sig ved eventuelt fremtidige gravninger mod vest, således at gravningerne kommer tættere på skel og bebyggelse end tilladt. Vi beder dermed Regionen om at sikre tilsyn med virksomheden således at afstande mod skel til fremmed ejendom på min. 35 m og beboelse min. 50 m. sikres og overholdes samt skråningsanlæg.

Region Sjællands bemærkninger

Region Sjælland fører løbende tilsyn med alle regionens råstofgrave for at sikre, at vilkårene bliver overholdt.

Luftforurening

3 - Emissioner fra 9000 liter diesel forbrændt årligt giver omkring 50 kg diesel partikler, 140 kg uforbrændte kulbrinter (HC), 1330 kg NOx og 400 kg kulilte (CO). Dette har en væsentlig påvirkning på stedet (punktkilde). Disse emissioners påvirkning og konsekvenser for klima, natur, nærmiljø og mennesker bør indgå i miljøvurderingen.

Region Sjællands bemærkninger

Region Sjælland vurderer ikke, at emissioner fra dieselforbrænding vil give en væsentlig punktbelastning, de forbrændingen sker i det fri, hvor emissionerne hurtigt vil blive fortyndet.

Dieselafbrænding er omfattet af national regulering, og har kendte påvirkninger (bl.a. CO^2 udledning). Region Sjælland finder derfor ikke, at konsekvenser af dieselafbrænding skal omfattes af miljøkonsekvensrapporten.

Borgerinddragelse

8 - Det bør sikres at der er en omfattende proces for borgerinddragelse, hvor beboernes bekymringer og forslag til forbedringer tages i betragtning og inddrages i beslutningsprocessen. Vi opfordrer Region Sjælland til at tage disse emner i betragtning samt et tæt samarbejdet med Hvalsø Byforum og andre lokale interessenter, for at sikre en grundig og omfattende miljøvurdering. Det er afgørende, at beslutningen træffes med størst mulig hensyntagen til lokalsamfundets trivsel og miljøet.

Region Sjællands bemærkninger

Region Sjælland mener at borgerinddragelse er meget vigtigt især i en sag, som berører så mange mennesker som denne.

Ud over denne høring, hvor der har været mulighed for at komme med forslag til indholdet af miljøkonsekvensrapporten, vil der også blive en offentlig høring på 8 uger, når miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet. I forbindelse med den offentlige høring vil Region Sjælland afholde et borgermøde.

I forbindelse med en evt. tilladelse vil der derudover være en partshøring.

BG Stone A/S

Sendt til: Regnar Bjerre, regnar.bjerre@bgstone.dk

Udtalelse vedrørende afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold for miljøvurdering af fortsat råstofindvinding i Madelungs Grusgrav ved Hvalsø

Dato: 01-02-2024

Regional Udvikling
Miljø & Ressoucer
Alléen 15
4180 Sorø
Tlf.: 70 15 50 00
naturmiljo@regionsjaelland.dk
www.regionsjaelland.dk

Sagsnr:
18/00199

Sagsbehandler
Mads Bisgaard
51 73 20 54
mabis@regionsjaelland.dk

Indhold

Indledning 2
Miljøvurdering 3
Alternativer 4
Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport 5

Bilag:

Bilag 1 – Høringsnotat

Indledning

BG Stone A/S har den 20. februar 2023 indsendt ansøgning om fortsat råstofindvinding i Madelungs Grusgrav ved Hvalsø på 16,8 ha.

Ifølge miljøvurderingslovens[1] bestemmelser må projekter, der kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet. En tilladelse efter råstofloven[2] erstatter en tilladelse efter miljøvurderingsloven jf. samordningsbekendtgørelsens[3] § 10.

Region Sjælland har i screeningsafgørelse den 8. september 2023 afgjort, at den ansøgte råstofindvinding forudsætter en forudgående miljøvurdering.

Region Sjælland skal jf. miljøvurderingslovens § 23 forud for ansøgers udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten afgive en udtalelse om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som bygherren skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten.

Ifølge samme lovs § 35, stk. 1, pkt. 2 skal regionen foretage en høring af offentligheden og berørte myndigheder, før der tages stilling til afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold.

Miljøvurderingen blev igangsat den 2. november 2023 med indkaldelse af idéer og forslag til indholdet af miljøvurderingen. Høringen løb frem til 4. december 2023. Region Sjælland modtog 11 høringssvar.

På baggrund af de indkomne idéer og forslag og projektets karakteristika har Region Sjælland vurderet, hvilke forhold miljøkonsekvensrapporten, skal belyse. Denne vurdering fremgår af afsnit 3 "Afgræsning af miljøkonsekvensrapport".

På bilag 1 "Høringsnotat" fremgår de emner, som er fremkommet i høringssvarene samt Region Sjælland bemærkninger.

Det er ansøger, der herefter skal udarbejde miljøkonsekvensrapporten.

[1] LBKG nr. 1225 af 25/10/2018 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

[2] LBK nr 124 af 26/01/2017 Bekendtgørelse af lov om råstoffer

[3] BEK nr 1470 af 12/12/2017 Bekendtgørelse om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Miljøvurdering

Formålet med en miljøvurdering er, at der under inddragelse af offentligheden tages hensyn til projektets sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet. Her anvendes miljøvurderingslovens brede miljøbegreb, som omfatter den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker, ressourceeffektivitet, samt det indbyrdes forhold mellem disse faktorer. Både positive og negative miljøpåvirkninger skal indgå i vurderingen.

Formålet med dette afgrænsningsnotat er at fastlægge miljøkonsekvensrapportens omfang og indhold nærmere.

Alternativer

En miljøkonsekvensrapport skal omfatte de rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt, og som er relevante for projektet og dets særlige karakteristika, og en angivelse af hovedårsagerne til den valgte løsning under hensyntagen til projektets indvirkninger på miljøet. Alternativer kan også være fremkommet under høringen forud for afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten.

I miljøkonsekvensvurderingen skal følgende alternativer som minimum undersøges:

- Hovedforslaget: Tilladelse til råstofindvinding gives

Beskrivelse og undersøgelse af miljøkonsekvenser som følge af den ansøgte råstofindvinding jf. nedenstående afgrænsning af miljøkonsekvensrapport.

- 0-alternativet: Tilladelse til råstofindvinding gives ikke

Der beskrives et alternativ, hvor tilladelsen til råstofindvindingen ikke gives. Herunder beskrives mulige alternativer til at grave yderligere råstoffer på det ansøgte areal (f.eks. genbrug, materialer fra havet eller materialer fra andre grusgrave) og konsekvenserne heraf.

- Afsluttende indvinding i en kort årrække

Der beskrives et alternativ, hvor råstofindvindingen afgrænses til en kort årrække (2-4 år), hvor fokus er at indvinde de mest tilgængelige råstoffer og få indvindingsaktiviteten afsluttet.

Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport

Miljøkonsekvensrapporten skal omfatte de elementer, der fremgår af §20 stk. 1-5 i Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Derudover skal miljøkonsekvensrapporten omfatte følgende elementer:

Miljøparameter	Belysning
Påvirkning af områdets grundvandsinteresser	• Det skal undersøges, om den ansøgte råstofindvinding under grundvandsspejl kan medføre risiko for spredning af forurening fra den nærliggende losseplads mod øst til grundvand eller overfladevand. • Herunder skal det vurderes om råstofindvinding under grundvand kan medføre grundvandssænkning eller ændret grundvandsstrømning, som kan medføre risiko for spredning af forurening fra lossepladsen eller påvirke muligheden for den eksisterende perkolatopsamling fra lossepladsen. • Det skal vurderes om råstofindvindingen kan medføre beskadigelse af bundmembranen i affaldsdeponiet. • Som en del af vurderingen skal der analyseres en vandprøve fra grundvandsøen nærmest lossepladsen. • Det skal derudover vurderes, om den ansøgte råstofindvinding på anden måde kan påvirke grundvandet eller drikkevandsindvinding.
Påvirkning af arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV	• Det skal undersøges, om den ansøgte råstofindvinding med medføre ødelæggelse eller beskadigelse af yngle- og rastområder for bilag IV arter, eller risiko for, at individer bliver slået ihjel. • Området skal eftersøges for bilag IV arter på korrekt tidspunkt (forår). Særligt med fokus på markfirben og stor vandsalamander. • Det skal vurderes, og hele eller dele af graven udgør yngle- eller rasteområder for bilag IV arter. • Hvis der findes at være bilag IV arter og/eller yngle- eller rasteområder for bilag IV arter skal det vurderes, om råstofindvindingen kan ske på en måde, som sikrer at der ikke sker ødelæggelse af yngle- eller rasteområder, eller at bilag IV arter bliver slået ihjel.

Råstofgravens støjpåvirkning	• Der skal udarbejdes en støjberegning for råstofindvindingen og intern trafik. Støjberegningen skal omfatte råstofgraven i fuld drift. • Støjberegningen skal baseres på det ansøgte maskinel og placering. • Det skal vurderes om de vejledende støjgrænser overholdes ved de omkringliggende beboelser. • Vurdering af potentielle støjbegrænsende tiltag.
Råstofgravens støvpåvirkning	• Støvpåvirkning fra råstofgraven, bl.a. oplag af råstoffer og intern trafik skal vurderes. • Vurdering af potentielle støvbegrænsende tiltag.
Vibrationer	• Vurdering af, hvorvidt sortering og knusning kan medføre vibrationer til gene for omkringboende • Vurdering af, om eventuelle vibrationer kan medføre skade på nærliggende bygninger.
Natura 2000	• Det skal vurderes, om den ansøgte råstofindvinding kan have konsekvenser for arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for habitatområdet Hejede Overdrev, Valborup Skov og Valsølille Sø, som ligger umiddelbart op til grusgraven mod sydøst.
Trafik	• Konsekvenser af den øgede lastbiltrafik til og fra graven som følge af den ansøgte råstofindvinding skal vurderes.

Ansøgning om fornyelse af råstoftilladelse for Madelungs Grusgrav - sagsforløb

- 20. februar 2023: BG Stone sender ansøgning om ny tilladelse til råstofindvinding i Madelungs Grusgrav.

- 11. maj 2023: Naturbesigtigelse af arealet med fund af bilag IV arter.

- 8. juni 2023: Møde mellem BG Stone og Region Sjælland (RS), hvor RS meddeler, at resultatet af naturbesigtigelsen gør, at en miljøvurdering vil være nødvendig for videre sagsbehandling, og at en miljøvurdering ikke nødvendigvis vil føre til en ny tilladelse. BG Stone overvejer på den baggrund ansøgningen.

- 27. juni 2023: BG Stone meddeler, at de fastholder ansøgningen.

- 8. september 2023: RS meddeler afgørelse om miljøvurderingspligt.

- 2. november til 4. december 2023: Høring af idéer og forslag til miljøkonsekvensrapport.

- 1. februar 2024: RS sender afgrænsningsnotat til miljøvurderingsrapport (MRK) til BG Stone

- 28. maj 2024: Region Sjælland spørger til status for MKR. BG Stone svarer, at Dansk Miljørådgivning A/S (DMR) er på sagen og er i gang med undersøgelser.

- 26. juni 2024: DMR skriver til RS, at der er planlagt naturbesigtigeler i graven, som udføres efter sommerferien.

- 12. juli 2024 2024: DMR skriver til RS, at naturundersøgelser blev gennemført 27/28. juni, og at naturafsnit forventes opstartet i august.

- 4. oktober 2024: RS spørger til status for MKR og efterspørger afsnit til gennemlæsning. DMR svarer, at der arbejdes på naturafsnit, samt på afsnit om støv, støj og vibrationer, men at DMR ikke laver trafik-notater, og at de har gjort BG Stone opmærksom på dette.

- 29. oktober 2024: RS spørger BG Stone om en samlet status for arbejdet med MKR og en tidsplan for færdiggørelse. RS skriver også, at regionen er forpligtet til at sikre, at der arbejdes frem mod en ny tilladelse hurtigst muligt, da den eksisterende tilladelse er udløbet og graven ellers skal efterbehandles og afsluttes. BG Stone svarer, at DMR må svare på status (DMR er CC på mail).

- 6. november 2024: RS anmoder DMR om en tidsplan for færdiggørelser af MKR. DMR svarer, at de sender en tidsplan så snart den er klar, at de har møde med BG Stone om MKR 8. nov.

- 18. november 2024: DMR skriver, at BG-Stone og Bachgruppen lige nu internt planlægger det videre forløb med miljøkonsekvensrapporten til Madelungs Grusgrav. Det videre arbejde med rapporten genoptages derfor først, når Bachgruppen og BG-Stone meddeler det.

- 19. og igen 29. november 2024: RS anmoder DMR om at få fremsendt det materiale, der er lavet til MRK. (RS modtager ikke svar)

- 5. december 2024: RS anmoder BG Stone om at få fremsendt det materiale, der er lavet til MRK. BG Stone svarer samme dag, at de følger op og giver svar. (RS modtager ikke yderligere svar)

Region Sjælland
Regional Udvikling
Alléen 15
4180 Sorø

Att.: Mads Bisgaard

Viborg, den 20-02-25

Vedrørende afslag på ansøgning om tilladelse til råstofindvinding samt varsel om påbud for efterbehandling

BG Stone A/S skal hermed udtrykke sin uenighed med Region Sjællands afslag på ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i Madelungs Grusgrav, jf. regionens afgørelse af 24. januar 2025. Vi er ligeledes uforstående over for det efterfølgende varsel om påbud om efterbehandling af graven.

Det er med stor overraskelse, at Region Sjælland begrunder afslaget med, at der ikke længere arbejdes tilstrækkeligt aktivt mod en ny tilladelse. Denne vurdering er faktuelt forkert. Tværtimod har BG Stone A/S gennem hele forløbet arbejdet målrettet på at sikre en fortsat gravetilladelse.

For at belyse sagen korrekt, skitseres forløbet omkring den tidligere gravetilladelse:

- **02.08.2008**: BG Stone A/S indsender ansøgning om råstofindvinding med en årlig mængde på 150.000 m³.
- **01.06.2011**: Lejre Kommune henvender sig for at købe grusgraven for at forhindre videre indvinding.
- **07.09.2011**: Lejre Kommune udarbejder udkast til indvindingstilladelse gældende i 10 år, men dette sendes aldrig til BG Stone A/S.
- **09-09-2011**: Lejre kommune sender officielt udkast til indvindingstilladelse gældende i 5 år til 2016
- **29-09-2011:** Lejre kommune forlænger oprindelig gravetilladelse fra 2001, så den er gældende til 01-04-2012
- **18-01-2012:** Lejre kommune sender nyt udkast til indvindingstilladelse gældende til 2013. Nu med restriktionen gravning under vand ikke tilladt og årlig indvinding kl. 35.000 m3
  BG Stone meddeler Lejre kommune, at med reduktion af den årlige indvinding til 35.000 m3 er det ikke længere muligt at opretholde en kontinuerlig drift, hvorfor graven alene kan anvendes til ad hoc projekter, hvor prisen og mængde kan tilpasses den årlige mængde.
- **17.02.2012**: Lejre Kommune meddeler gravetilladelse gældende i 5 år til 2017 med en årlig indvindingsmængde på 50.000 m³.
- **17.04.2013**: Natur- og Miljøklagenævnet giver BG Stone A/S medhold i, at indvindingsperioden skal fastsættes til 10 år.
- **10.12.2013**: BG Stone A/S påpeger over for Lejre Kommune, at kommunen udøver urimelig administrativ praksis, herunder uregelmæssigheder i forbindelse med forsøg på at fjerne grusgraven fra råstofplanen.

  BG Stone fremlægger bl.a. dokumentation for at nabo Martin Stokholm formand for Teknik og Miljø i Lejre kommune (som kommunen i øvrigt påstår er inhabil), har rettet i og

underskrevet brev sendt til Regional Udvikling, hvor kommunen forsøger at fjerne grusgraven i Råstofplanen.

Mere end 5 år for at få en tilladelse !! - på baggrund af dette forløb er det derfor helt uforståeligt at hævde, at BG Stone ikke arbejder tilstrækkeligt aktivt frem mod en ny tilladelse. Det kan ikke være den reelle grund. Det er bare en søgt forklaring for at give et afslag – at stoppe processen – et afslag som er politisk motiveret.

I anvender begrundelsen med, at der alene er indvundet 7.000 m3 årligt. Det er Lejre kommune som selv har pålagt BG Stone restriktionerne i tidligere tilladelser herunder den lave årlige indvindingsmængde. Havde den oprindelig tilladelse til at indvinde være væsentlig mængdemæssigt højere ville graven have været tømt for råstoffer. Den markante reduktion af årlig indvindingsmængde – har begrænset den faktiske drift og gjort det vanskeligt at opretholde en kontinuerlig aktivitet.

Region Sjælland henviser i afslaget til, at miljøkonsekvensrapporten ikke er blevet fremlagt. Det skal understreges, at BG Stone A/S i samarbejde med DMR arbejder aktivt på rapporten. DMR har ønsket yderligere besigtigelse og screening af nærområdet for at sikre, at beskyttede bilag IV-arter ikke påvirkes. Der arbejdes konkret på:

- Identifikation af afværgeforanstaltninger i de områder, der udgør yngle- eller rasteområder for beskyttede arter.
- Sikring af, at lys- og skyggeforhold ved søen bevares.
- Afgrænsning af aktiviteter og opsætning af lavt paddehegn for at beskytte arterne.
- Mulige løsninger med dispensation til flytning af bilag IV-arter fra beskyttede områder.

Miljøkonsekvensrapporten er således fortsat under udarbejdelse. DMR skal på ingen måde fremsende delkonklusion eller delløsninger i dette arbejde.

Bach Gruppen er ligeledes i dialog med Lejre Kommune, som overvejer alternative anvendelser af området som en del af byudviklingen, og med inddragelse af dele af grusgraven som beboelse, og som en del af et rekreativt område, hvilket naturligt skal være en del af en eventuel efterbehandlingsplan. At Region Sjælland på trods af dette vælger at meddele afslag, fremstår som en politisk motiveret beslutning frem for en reel faglig vurdering.

På baggrund af ovenstående kan BG Stone A/S ikke anerkende det fremsendte afslag eller det varslede påbud om efterbehandling. Vi mener, at afgørelsen er truffet på et urimeligt grundlag og uden behørig hensyntagen til de igangværende bestræbelser på at opfylde miljøvurderingskravene.

BG Stone A/S opfordrer derfor Region Sjælland til en konstruktiv dialog med henblik på at finde en løsning, der både tilgodeser råstofressourceudnyttelsen, miljøhensyn og eventuelle rekreative eller byudviklingsmæssige muligheder for området.

Vi anmoder om en skriftlig tilbagemelding snarest muligt og ser frem til en videre dialog.

Med venlig hilsen

Brian Sønderby
BG Stone A/S

Region Sjællands bemærkninger til partshøringssvar fra BG Stone

Herunder fremgår udkast af partshøringssvar fra BG Stone og Region Sjælland bemærkninger.

Fremdrift i arbejdet med miljøkonsekvensrapport

Uddrag af høringssvar

Det er med stor overraskelse, at Region Sjælland begrunder afslaget med, at der ikke længere arbejdes tilstrækkeligt aktivt mod en ny tilladelse. Denne vurdering er faktuelt forkert. Tværtimod har BG Stone A/S gennem hele forløbet arbejdet målrettet på at sikre en fortsat gravetilladelse.

Region Sjælland henviser i afslaget til, at miljøkonsekvensrapporten ikke er blevet fremlagt. Det skal understreges, at BG Stone A/S i samarbejde med DMR arbejder aktivt på rapporten. DMR har ønsket yderligere besigtigelse og screening af nærområdet for at sikre, at beskyttede bilag IV-arter ikke påvirkes. Der arbejdes konkret på:

- Identifikation af afværgeforanstaltninger i de områder, der udgør yngle- eller rasteområder for beskyttede arter.
- Sikring af, at lys- og skyggeforhold ved søen bevares.
- Afgrænsning af aktiviteter og opsætning af lavt paddehegn for at beskytte arterne.
- Mulige løsninger med dispensation til flytning af bilag IV-arter fra beskyttede områder.

Miljøkonsekvensrapporten er således fortsat under udarbejdelse. DMR skal på ingen måde

fremsende delkonklusion eller delløsninger i dette arbejde.

Region Sjælland bemærkninger

BG Stone modtog afgrænsningsnotatet den 1. februar, og har således kendt kravene til indholdet af miljøkonsekvensrapporten i et år. Region Sjælland har på trods af flere forespørgsler ikke modtaget hverken hele eller dele af rapporten eller en tidsplan for rapportens færdiggørelse.

At DMR efter et år er i gang med at arbejde på naturafsnittet er ikke i sig slev tilstrækkelig fremdrift. Der er flere andre emner som skal behandles i miljøkonsekvensrapporten bl.a. grundvandsforhold, støj, støv, vibrationer og trafik. Emner som også tager tid at behandle, og som derfor burde have været behandlet samtidig med naturafsnittet.

Region Sjælland vurderer derfor fortsat ikke, at der er det nødvendige fremskridt i arbejdet med miljøkonsekvensrapporten. Dette også set i sammenhæng med, at den tidligere tilladelse er udløbet, og at fristen for efterbehandling af graven er midlertidigt suspenderet, som følge af ansøgningen om fornyet tilladelse. I denne situation er både regionen og ansøger særligt forpligtet til at sikre en hurtig udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten og afgørelse om, hvorvidt råstofindvindingen i graven kan fortsætte.

At der har været en lang sagsbehandling i forbindelse med den tidligere tilladelse fra Lejre Kommune ændrer ikke Region Sjællands vurdering. Regionens vurdering tager udgangspunkt i den aktuelle situation.

Tilladt indvindingsmængde og indvundet mængde

Uddrag af høringssvar

I anvender begrundelsen med, at der alene er indvundet 7.000 m³ årligt. Det er Lejre kommune som selv har pålagt BG Stone restriktionerne i tidligere tilladelser herunder den lave årlige indvindingsmængde. Havde den oprindelig tilladelse til at indvinde være væsentlig mængdemæssigt højere ville graven have været tømt for råstoffer. Den markante reduktion af årlig indvindingsmængde – har begrænset den faktiske drift og gjort det vanskeligt at opretholde en kontinuerlig aktivitet.

Region Sjælland bemærkninger

I tilladelsen fra 2012 er den tilladte indvindingsmængde 50.000 m³ pr. år. BG Stone ansøgte i 2017 om ændring af flere af tilladelsens vilkår bl.a. om at øge den tilladte indvindingsmængde til 80.000 m³ pr. år. Region Sjælland tillod i 2018, at der fremover kunne indvindes 80.000 m³ pr. år. Den tilladte indvindingsmængde har således været 80.000 m³ pr. år. siden 2018, som ansøgt af BG Stone.

Region Sjælland har ikke erfaring for, at råstofgrave med en lignende tilladt indvindingsmængde har en så begrænset indvindingstakt, som det har været tilfældet for Madelungs Grusgrav.

Fremtidig anvendelse

Uddrag af høringssvar

Bach Gruppen er ligeledes i dialog med Lejre Kommune, som overvejer alternative anvendelser af området som en del af byudviklingen, og med inddragelse af dele af grusgraven som beboelse, og som en del af et rekreativt område, hvilket naturligt skal være en del af en eventuel efterbehandlingsplan. At Region Sjælland på trods af dette vælger at meddele afslag, fremstår som en politisk motiveret beslutning frem for en reel faglig vurdering.

Region Sjælland bemærkninger

Miljøkonsekvensrapporten skal afklare og vurdere miljøpåvirkningen af den ansøgte råstofindvinding. For denne vurdering er den efterfølgende anvendelse af arealet ikke afgørende at have afklaret forud. Til ansøgningen er der også vedlagt en grave- og efterbehandlingsplan, som regionen går ud fra skulle indgå i sagsbehandlingen. Måtte ønskerne til efterbehandlingen af arealet ændre sig, er det altid muligt at ansøge Region Sjælland om en ændring af efterbehandlingen. Region Sjælland finder derfor ikke, at afklaring af den efterfølgende anvendelse af arealet kan begrunde en udskydelse af afklaring af, om der skal ske yderligere råstofindvinding eller ej. Også dette set i sammenhæng med, at den tidligere tilladelse er udløbet, og at fristen for efterbehandling af graven er midlertidigt suspenderet, som følge af ansøgningen om fornyet tilladelse. I denne situation er regionen og ansøger særligt forpligtet til at søge en hurtig afklaring.